

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Stockholm, Germanias Boktr.-Akteb.

N:r 34 (192)

Fredagen den 21 augusti 1891.

4:de årg.

<p>Prenumerationspris pr år: Idun med Modetidning och kolorerade planscher kr. 8:— Idun m. Modet. utan kol. pl. 6: 50 Idun ensam..... 4:—</p>	<p>Byrå: Hamngatan 16, 2¹/₂ tr. (midt för Kungsträdgården.) Prenumer. sker i landsorten å postanstalt, i Stockholm hos redaktion.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 10—11. Allm. Telef. 6147.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerpris: 15 öre. (vid kompletteringar).</p>	<p>Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» och »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annonser 70 öre pr nonp.-rad.</p>
--	---	---	---	--

Zelia Trebelli.

Lysekil...
 Gullmarsfjorden ligger blå och blank, knappast krusad af den vackra sommardagens lätta vind. Klipporna skimra i solens sken i mjuka, fina toner, och blott ett lätt skum och ett hvitt skimmer omkring förråda de små skären där borta åt Fiskebäck: Lilla Tofvan, Rådbergsungarne och skären med och utan namn.

Men åt vester, där hafvet synes mellan klipporna, där skummet stänker högt mot »Gubben» och »Gumman» och böljorna gå i långsam takt, fladdrar det af hvita segel, brokiga standertar och blågula flaggor...

Badsocieteten är till hafs.

Därför ligger planen framför societetshuset solstekt och tom, och endast en eller annan enstöring eller någon, som icke tål sjön, mäter i ständigt, enformigt fram-och-åter—fram-och-åter»trampens» — badhusbryggans — hundra steg.

Själ sitter jag ensam, drömmande å verandan och blickar ut öfver Gullmarsns förtrollande vatten, fördjupande mig i min-

nen från gångna ungdomstider, då sången i nattsens timma klang därute på skäret, då skämtet sprakade i kapp med raketerna och intet kunde jaga oss bort förr än »flooden» kom och vi rodde hem under den glada sångarens tröstetoner till förälskad ungersven:

»Lille röde Rönnebär
 Lille söde Hjertenskjer ...»

* * *

Så spritter jag till... Den enformiga tystnaden utanför verandan störes plötsligt. Jag hör en jättelik, godmodig, rullande basröst uppstämna ett skratt mellan ett par franska fraser, och en sonor kvinnostämman svara något därtill. Ännu ett par röster blanda sig däri. Det är ett helt litet sällskap, främlingar, som närmar sig, och jag böjer mig nyfiket fram — för att ögonblicket därpå känna min hand kraftigt tryckt af Conrad Behrens stora näfve, och omedelbart därefter bugande stå inför madame *Zelia Trebelli*.

Madame har nyss anländt till Lysekil på sin afskedstourné i Sverige. Hon skall konserterna i afton, men, fastän trött, vill hon ner till stranden

Kärleken ser med tusen ögon.

FREDRIKA BREMER.

för att njuta en stund af fjordens anblick i den vackra eftermiddagen... Hon stannar ej länge. Hon sveper sin mantilj om sig och säger: »C'est beau, très beau, mais, il fait froid!»

Hon fryser, ty hon mår icke riktigt väl; och sedan hon tagit mitt löfte att komma på kvällens konsert och gifvit mig sitt att mottaga mig på en visit dagen därpå, lemnar hon med sitt sällskap verandan för att hvila sig till kvällens ansträngningar.

* * *

Ack! vi förblifva icke alltid unga! Tiden rullar sin eviga väg utan att taga hänsyn till hvarken stora eller små.

Detta är den Zelia Trebelli som jag för första gången såg för 15—16 år sedan, strålande af ungdom och kraft! Säg och hörde som den skålmaktiga Nancy, eldig, liflig, full af sprittande lefnadslust, på höjden af sin konst, firad, beundrad, smickrad.

Detta är den Zelia Trebelli som blott för 6—7 år sedan ännu tjugade Stockholm!

Men nu har sjukdomen tryckt sin hårda hand på henne, och hela gestalten bär ännu spår däraf, dragen kring munnen ha blifvit hårda, leendet trött, och ögats käcka blick allvarlig, nästan vemodig.

Men, skall hennes sång icke klinga lika härlig som förr?

Skall hon icke ännu ega det fulla herraväldet öfver sina underbara toner, de toner som tjugat oss så?

* * *

När aftonen faller på och i skiftande dagar som ett underfullt panorama färgar bergen kring Gullmarn, stäffa de trygga kosterbåtarna där ute bland skären ifrigt mot land.

Båt efter båt lägger till vid bryggan och snart vimlar det af badgäster på stranden. Alla skynda de hem för att snart återvända. Alla måste gå på konserten! Trebellis afskeds-konsert! Hvem vill ej vara med där?

Och societetsalongen fylles så småningom af en distinguerad och intresserad publik, uppfylld af gamla, vackra minnen om henne som nu träder in, ledsagad af Behrens, stapplande en smula till följe en tillfällig fotskada —

Stapplande, men likväl stolt, när hon tribunen och står där kastande en lång alvarlig blick ut öfver publiken. Hon är enkelt klädd i en mossgrön robe, men ett juveldiadem gnistrar i det svarta håret, kring handleden glänser ett dyrbart armband, en »cadeau» af gamla kejsar Wilhelm, och på bröstet bär hon kung Oskars stora krönte medalj i guld.

Så sjunger hon. En aria »La bella mea».

Och det blir tyst. Man lyssnar, lyssnar andäktigt. Men när sången är slut falla applåderna tveksamma, matta...

Hennes nästa nummer är den gamla »Comme à vingt ans», den romans som Trebelli gjort populär i Sverige och som hon en gång sjöng som ingen.

Och all hennes stora konst är kvar. Man känner igen hvarje skiftning i nyanserna, hvarje stämning — af jubel i början, af drömmeri och kärlek, af sorg och gråt. Man känner igen allt detta... men ändå...

Applåderna falla än mattare, och icke ens den lifliga »Brindisin» ur Lucretia Borgia, hvilken sjunges med verve och lif, nästan som i forna dagar, kan höja stämningen i salongen eller förfaga det vemod som griper en hvar...

Och så kommer Behrens in och sjunger: »Nu är det natt»...

* * *

Söndagsförmiddag var det då jag trädde in i den lilla salongen i Hotell Bergfalk, som för tillfället apterats till Madame Trebellis bostad. Hon var blek och såg sjuk ut, men i ögat fanns det liksom en skymt af trots. Kunde hon ha undgått att märka publikens kyla i går?

Hon mottog mig hjärtligt.

Ack, hon ville så gärna till Stockholm ännu en gång. Det var därför hon anträd denna tourné, som börjats i Ramlösa och Halmstad. Nu skulle det gå till Strömstad, sedan till Marstrand, så till Norrland och Stockholm.

Men, — jag är sjuk. Ni vet att jag för ett par år sedan låg för döden i London. Och nu på våren har jag haft influensan — »la grippe» och den har ej lemnat mig än. Jag var mycket indisponerad i går, *beaucoup, beaucoup*.

Ett par dagars hvila i Strömstad skulle nog göra godt. Sedan vill jag sjunga i Marstrand för *le roi*. —

»Men om Ni ej blir frisk, om...»

— Hon såg forskande på mig och inföll hastigt: Bli jag ej bättre än nu, kommer jag ej till Stockholm. Då far jag åter hem, till min lilla stuga i Etretat.

»Men, man vill nog gärna gifva Er en afskedshyllning i Stockholm. I Stockholm har Ni ju varit många gånger och där är Ni mycket populär.

»Ja, ja, Stockholm är bra! Jag vill så gärna, — få se!

Så ville madame Trebelli lemna mig sitt porträtt... och jag fick välja mig ett af flera.

»Se här, om Ni vill använda det till en tidning, så gärna; jag har vackrare, men tag detta, det är mig likt. Efter några raska pennndrag på kortets baksida gaf hon mig den bild, som i dag pryder Idun — det är bilden af Zelia Trebelli i dag, icke mycket smickrad. —

* * *

Blott några dagar senare stod jag på ångaren »Vestkustens» däck i Marstrands hamn. Det skulle bära till Göteborg och sedan till Stockholm.

Bland de ifrigt afskedstagande ser jag åter Madame Trebelli. Hon har i går sjungit för »*le roi*» och societeten i Marstrand.

Och i dag står hon på ångbåten som går åt södern...

Leende tar hon farväl af en liten krets på kajen, viftar med sin näsduk — och så glider ångaren sakta ur hamnen.

Tankfull står madame Trebelli och skådar mot stranden. Ett land där hon firat så många triumfer, men aldrig mer skall återse.

Jag närmar mig henne vördsamt och uttrycker min sorgsna förvåning öfver att se henne på återfärd.

»Ack ja, svarar hon. Jag är så sjuk, nervös. Jag far till Klampenborg och sedan hem. Jag ville så gärna till Stockholm — *mais, c'est trop tard, la saison est bien avancée!*

* * *

C'est trop tard! Det är försent! Huru mycken bitterhet kan det icke ligga i de orden! Och huru passade de ej till situationen!

Nu far den trötta sångerskan för att i sin »stuga», den ståtliga »Villa Trebelli» vid La Manches stränder, hvila ut från triumfer och segrar och kanske äfven missträknigar.

Hon ville gifvit oss sitt afsked. *Det var för sent!*

Men vi skola icke glömma henne, icke glömma allt det herrliga hon skänkt oss i sin sång, sitt spel, sin stora konst. Vi sända henne vårt adieu och för vårt minne skall hon alltid stå så, som vi vilja minnas henne, i hennes fulla kraft, *comme à vingt* — — nej, *comme à trente ans!*

Gustaf Gullberg.

Messias.

*En gång mig tycktes, att jag såg profeten,
han gick med nedböjdt hufvud, upplöst hår.
Jag smög mig som en brottsling i hans spår
att från hans panna röfva hemligheten,*

*den hemlighet, som band anakoreten
vid synd och frälsning sedan tusen år,
som legat törnebunden kring hans hår
och rufvat gåtfull öfver mänskligheten.*

*Jag tog med ångest på hans dräkt, den
brann
som eld, jag rörde sakta vid hans bälte,
då blef han stilla, såg på mig omsider.*

*En dödstrött, sargad människa jag fann,
ett kval så gränslost, att min själ försmälte,
jag skalf: o Herre, Herre hvad du lider!*

August Toll.

*En kvinna, som tiga kan, är en Guds gåfva,
och en väl tuktad kvinna står icke till att betala.
Ingen ting är kärare på jorden än en tuktig kvinna,
och intet kosteligare än en kysk kvinna.*

Syrach.

Lifsmål.

På den plats, där man lever,
göra man sin skyldighet.
Auerbach.

Kvinnan ej kvinna blott, utan
ock människa är.
Atterbom.

Jag drömde ljuft, att lifvet skönhet var, men vaknade och fann, att plikt det var», har mången ung kvinna haft skäl att utbrista, synnerligast om hon till följd af dödsfall eller annan inom hennes familj timad händelse nödgats hos främmande människor förtjäna sitt dagliga bröd, utan att vara rustad med därvid erforderliga egenskaper, emedan hon egt ett hem, där ömma hjärtan tagit till sin uppgift att hålla lifvets allvarsamma sidor och dess kraf på individen fjärran från hennes kändom. Och på grund härav vilja vi till öfvervägande framställa följande erinringar rörande kvinnan och hennes uppfostran.

Med allt erkännande af de förtjänster, *vår tid* eger, kan dock icke förnekas, att den äfven har sina lyten, bland hvilka särskildt måste framhållas, att man i allmänhet väl är villig att utträtta stora och berömliga saker, men under afbidan på tillfällen därtill ingalunda är benägen att göra de små, trogna och uppoffrande tjänsterna, som visserligen icke prisas af världen, men dock äro oumbärliga i det dagliga lifvet och gifva åt detta dess största behag; och härav följer att mången vid mognare år känner sig »obevingad för skyn och vingelfotad för jorden» samt ur stånd att då mera fatta, att »människans lif ligger i medelpunkten för de vanliga plikternas sfer».

Vi tro emellertid, att orsaken till att så få vilja nöja sig med det enkla framtidsperspektiv att blifva *vanliga människor* åtminstone till någon del grundar sig på en från början felaktig uppfostran, d. v. s. att barnet icke, så snart det eger tillräcklig uppfattningsförmåga, bibringas den åsikt, att det har skyldigheter i hvardagslifvet, t. ex. att subordinera under föräldrar och uppfostrare, utan lemnar vaggan med en föreställning, som under årens lopp allt mera stadgas, nämligen att det är en stormakt, inför hvilken alla böra villigt böja sig, och att det kommit i världen icke för att i någon mån tjäna andra, utan för att blifva tjänadt. Och ehuru det gärna medgifves, att det måste vara svårt att undertrycka egenviljan hos en liten gråtande älskling, då hjärtat helst hvissar: »Göm dina ögons små pärlor ännu!» så bör dock förståndet härvid få råda öfver känslan, synnerligast som lifvet bjuder en hvar på uppoffringar och försakelser af mångahanda slag och att först vid äldre år göra bekantskap med dessa utan tvifvel är mera kånbart och påkostande än i barndomen; dessutom är det ytterst vanskligt att hoppas, det plikt-känsla och förmåga af egen försakelse framdeles skola såsom färdiggjorda dygder falla ned på barnet. »Kärlek till plikten», säger Lobstein, »är dess fulländning, men aktning för plikten har också sitt värde»; och skulle det någon gång kännas tryckande att ständigt behöfva tänka på sina skyldigheter, så underlättas dock detta genom en från barndomen inpräglad vana.

Och om man än på det bestämdaste protesterar mot det yttrande, som Cato den äldre haft, nämligen att »alla kvinnor äro mycket besvärliga och högfärdiga», så nödgas man likväl tillstå, att en del flickor, ännu i dag, uppväxer med ytliga begrepp, att endast personer, som hafva lust och råd att pryda sig med dyrbara och efter tidens sonaste smak tillskurna kläder, böra aktningfullt bemötas, under det

att bärarne af enkla, tarfliga dräkter saklöst kunna göras till föremål för det mest tydliga och ogrannlaga skämt. Att emellertid flickor med sådana skefa föreställningar urarta till »högfärdiga» unga kvinnor, som icke äro tillfreds längre, än alla deras önskingar om vackra kläder, nöjen m. m. uppfyllas, faller af sig själf; och om dessa icke hafva förmånen att ega enskild förmögenhet eller lyckas ingå äktenskap med män, som äro i besittning af Jobs tålmod och en outtömlig kassa, komma de säkerligen att äfven anses för »mycket besvärliga», hvadan det är af vikt, att den unga flickan tidigt göres uppmärksam på, att människovärdet icke ligger i klädedräkten eller annat sådant, och att små fordringar och enkla seder i alla afseenden mycket bidraga så väl till hennes eget som till andras väl, ty dessa dygder skola bevara henne från att i framtiden missbruka de jordiska gåfvor, som en mild försyn möjligen beskär henne; och blir hennes lott fattig och ringa i världen, så kan hennes anspråkslöshet och förnöjsamhet sprida ett glädjeskimmer öfver den tarfligaste boning och göra denna till ett hem, hvori icke minst den af dagens arbete uttröttade mannen, han må nu vara fader, make, broder eller son, finner hvilat lufvare och mera vederkvickande än annorstädes.

En annan missriktning, som icke bör lemnas obeaktad, är det vanliga antagandet om små flickor, att de, såsom fullvuxna, skola bortgiftas, hvilken förutsättning, snart nog, af barnen uppfattas och långt mera upptager deras tankar än nödvändigheten att inhemta kunskaper, hvaraf händt, att man om mången flicka i pensionsåldern kunnat tillämpa den beskrifning, som Lars Dilling lemnat öfver hjälptinnan i en af sina berättelser, nämligen att hon »elsket en masse unge maend — paa afstand, svoret dem evig troskab — i sine drømme og boet samman med dem — i luftkasteller.» Och att sådana inbillningar menligt inverka på flickans sanna barnslighet och oskuldfullhet är tydligt, äfvensom att de slutligen komma henne att betrakta äktenskapet som en försörjningsanstalt, hvars portar förr eller senare måste upplåtas för henne; lika godt af hvem detta sker.

Då emellertid en sådan förväntan kan förblifva uppfylld, och då det, i och för sig själf, är illa, ja, syndigt att så uppfatta äktenskapet, är det helt visst föräldrars och uppfostrares plikt att förnämligast söka dana den unga flickan till en *god och ädel människa, i stånd att försörja sig själf.*

Fransmannen Legouvé skriver i sin afhandling om kvinnan följande: »I den unga flickan ses och uppfostras endast den blifvande mak. Hvad kan den eller den talangen blifva henne till nytta, då hon blir gift, hör man cupphörligt sägas. Hennes personliga utveckling är medel, aldrig ett mål. Eger då kvinnan ingen själfständighet i sin tillvaro? Är hon icke Guds barn annat än i egenskap af mannens följeslagarinna? Har hon icke en själ såsom vi, odödlig liksom vår, skapad för oändligheten genom sin förmåga af obegränsad fulländning! Måste icke kvinnan själf bära ansvaret för sina fel? Och förtjänsten för de dygder, hon utfövat, tillkommer den icke henne? Högt öfver benämningarna maka och moder, förgängliga, tillfälliga namn, som döden kan bryta, som frånvaron kan upphäfva, som kunna tillkomma den ena kvinnan, men icke den andra, finnes det för kvinnan en benämning, som varar i evighet, som aldrig kan afhändas henne och som råder öfver och föregår hvarje annan benämning, det är den af

mänsklig varelse. Välan, såsom sådan är hon berättigad till sitt förstånds och hjärtas mest fullständiga utveckling.»

Och en annan auktoritet, f. d. norska statsrådet Hertzberg, yttrar i sin bok »Kvinnans kallelse och uppfostran»:

»Huru ofta drifver icke fruktan för att ligga föräldrar eller andra närskylda till last en kvinna till att — utan kärlek, utan sympati, ofta till och med utan aktning — mottaga en mans anbud endast och allenast för att blifva försörjd. I samma mån som denna frestelse för kvinnan aflägsnas, skola hennes motiv för att knyta sitt öde vid en mans blifva renare och värdigare. Det finnes på detta område flere tragiska kvinnoöden, än man i allmänhet tror. Äfven mannen är bäst betjänad med att kvinnans val är mera fritt eller oberoende af försörjningsberäkningar.»

Och samme författare tillägger: »Det är ingalunda alltid de bästa kvinnorna, som blifva gifva. Om icke den kommer, åt hvilken hon kan gifva det bästa hon har, sin aktning, sitt fulla hjärta och sin hela själ, då väljer den ädla, högsinnade kvinnan hellre att vandra sin väg ensam. — Likasom sådana kvinnor äro förtjänta af vår högsta aktning så äro de också förtjänta af hjälp för att vinna ekonomisk själfständighet.»

Skall emellertid den unga kvinnan genom eget arbete nå ekonomiskt oberoende, måste flickans uppfostran lämpas efter hennes anlag, d. v. s. att, om hon har s. k. läshufvud, bör hon få studera, på det att hon i en framtid, om sådant befinnes önskligt, må kunna egna sig åt lärarinnekalet; skönjer man hos henne en särskild lätthet för att förvärfva de kunskaper, som fordras för att sköta en kontorsplats, bör man låta henne inhemta sådana, emedan det ju numera icke alldeles hör till ovanligheten, att fruntimmer få anställning vid postkontor, bank eller annan dylik inrättning, ehuru vi här påminna om, att den flicka, som önskar att vinna en sådan befattning, måste förskaffa sig så grundliga insikter, att de ovilkorligen berättiga henne att erhålla plats, ty en eller annan tjänsteman fasthåller gärna den gamla fördomen mot att använda kvinliga biträden.

Det är säkerligen äfven i sin ordning erinra om, att ju mera en kvinna har förmåga och tillfälle att verka i det offentliga, desto mera tillbakadragen bör hennes person vara.

För den praktiskt anlagda flickan finnes ju många vägar att beträda, och för det ömma hjärtat och tålmodiga sinnet, som särskildt manas att gå människokärlekens ärenden, stå ju barnvårdarinnans och sjuksköterskans visserligen ansträngande, men ädla kall tillgängliga. Vi hålla emellertid fast därvid, att den unga kvinnan under alla förhållanden bör lära sig att med möjligast minsta biträde utträtta de inom ett enkelt hem vanligast förekommande göromålen, ty en sådan förmåga behöfva de flesta kvinnor, oafsedt om de därmed skola förtjäna sitt dagliga bröd eller icke.

För öfrigt säga vi ännu en gång: låten flickornas anlag, för så vidt de gå i god och nyttigt riktning, komma till sin rätt, äfven om de visa på den ringa skattade lifsgärningen, ty de stora och lysande gåfvorna äro icke gifna åt alla och äro kanhända, ganska ofta, blott anledningen till frestelser och faror; dessutom veta vi, att allas vår Herre ser mera på viljan än förmågan, och att han icke glömmer den, som är trogen i det lilla eller låter de små, hvardagliga tjänsterna och själfuppoffringarne gå spårlöst förbi, om det än stundom synes så. Vi avsluta alltså denna uppsats med

Fredrika Bremers ord: »Skrif öfver hvarje liten flickas vagga: Se Herrens tjänarinnor! Och skriv de orden in i hennes hjärta under hennes uppfostringstid, och hennes lif skall blifva godt och ädelt, hurudan hennes gåfva än må vara, och hvar helst hennes verkningsskrets må blifva, skall hon ej lefva blott för ett inskränkt, själfviskt mål.»

A. L. B.

Den gamla soffkudden.

Skiss af Amy B.

Tog det inte i dörren till hans arbetsrum? — Åhnej, det var ett misstag äfven denna gång! — Huru ofta hade hon inte denna eftermiddag tyckt sig höra det där kära, efterlängtnade greppet i läset och väntat på, att dörren skulle gå upp, och på att han skulle komma med sina snabba, bestämda steg för att fråga efter henne.

Trefliga, varma, väl ombonade voro dessa rum, som nu sedan halftannat år utgjorde hennes hem. Möblerna, i modern stil, voro gedigna och smakfulla, mattor och gardiner hållna i färgrika mönster, som gjorde ögat godt, då det stannade vid dem — de mångfärgade, nyckfulla ornamenten och arabeskerna väckte i själen en behaglig känsla, kanske född af några sommarminnen, inväfvade med sol och blommor, ehuru tanken ej gick så långt som till att utdissekera de innersta ursprungen till välbefinnandet.

Därborta tecknade sig silhuetten af en hög, smalhalsad vas af grekisk form, och här fångade en liten Atinoursfigur i gips blicken med sin harmoniskt sköna form — några böcker och tidsskrifter bröto af mot borddukens varmt röda färg, och, likasom inskjuten på måfå bland de öfriga möblerna, lockade en ljus korgstol med höga rygg- och armstöd samt en brokig dyna öfver sitsen den inträdande till sig.

Matsalen med dess ekmöbler skulle kanske verkat banalt, om ej där, likasom i de öfriga rummen, det individuella framträdte i placeringen, blickat emot en från en och annan småpjäs och skvallrat en smula om innevanarnes tankar och ibland kanske historia. Den där pajazzofiguren af trä med sitt hvita, skrattande ansikte och sin jonglerande ställning, som stolt reste sig mellan de tyska porslinssejdlarne på buffeten, var kanske ett minne från en resa — eller ett skämt, han haft med henne. Öfver nothyllan vid pianot var en neapolitansk silkesmössa i brokig randning och med lång tofs uppsatt tillsammans med en lång ljus fruntimmershandske och ett band röda koraller; då ögat häftade vid denna lilla färgklick på väggen, öfverraskade man sig själf med att stanna och leta efter konturerna till någon liten historia, som skulle kunna gömma sig i de där silkesmaskorna med sina sydlandska glada färger.

Den unga frun hade skjutit fram sitt sybord till fönstret för att draga nytta af det sista dagsljuset. Därute låg snön hvit och jämn öfver tak och skorstenar, och genom de tätt slutande dubbelfönstren kunde hon svagt urskilja bjällerklang. Då hon såg ut på denna hvita snö, som bredde sig så mjuk öfver alla kantigheter, dolde dem, liksom smekte öfver dem, blef hennes uttryck mindre nervöst spändt för ett ögonblick, och hon glömde att tänka sina oroliga tankar och att lyssna och vänta. Tankarne och deras orsaker funnos kvar, men det hände henne, som det så ofta händer, att

ett intryck utifrån den liflösa naturen kom och lade sig mildt och lugnande öfver sinnet och söfde oron till stillhet. Men nu började det skymma, och suöns klara hvithet skulle snart öfvergå i en blygrå skiftning, och hon skulle nödgas tända lampan och taga emot den långa vinterkvällen. Ensamt, ty han skulle nog gå ut, antingen i och för sitt arbete eller för att träffa vänner.

Det hände så sällan numera, att han satt hemma en afton. För henne var det en riktig högtid, när så skedde, och hon försökte då hitta på något godt åt honom till kvällen och ställa det så trefligt som möjligt. Men, om han då, efter att hafva läst aftontidningen, språkade eller läst högt en stund, gäspade till ett tag och gjorde ett par slag öfver golvet med ett utseende som om han leddes, grep det henne riktigt iskallt kring hjärtat och hon tänkte: I mitt sällskap leds han — hvad skall jag taga mig till!

Och då blef hon naturligtvis tyst och modstulen och liksom kröp ihop och förintades på sin stol. Om en stund kunde han sedan komma fram till henne och fråga, hvarför hon alls ingenting sade. Hon förmäddes så godt som intet svara — hennes uppdrifvet känsliga sinne hade tagit så svår stöt af hans gäspning, att hon inte reste sig från det deprimerade sinnestillstånd, hvari den försatt henne. Men, som hon ingenting sade härom, försökte han med sitt mera praktiska sätt att se och tänka förgäfvat att begripa hennes påkomna ordknapphet och nedslagna väsen. Han fann henne underlig och det belade en smula trist.

Nästa dag gick han gärna ut — och hon tillbrakte hela dagen med att i detalj utlägga och vidare utarbete sina tankar från i går.

Sådant kunde i längden icke göra någon af dem glad. Ibland kunde han finna henne gråtande och när han då ville hafva reda på hvarför hon grät, svarade hon med afbrutna satsar och halfkväfvade syftningar, hvarur det framgick för honom, att hon kände sig ensam och var rädd för att han icke trufdes så väl i hennes sällskap som förr. Hade han kommit in till henne i en glad och lifvad sinnesstämning, hände det då lätt, att han blef otålig och förebrädde henne att vara pessimistisk samt slutade med ett: »Hvarför kan du inte vara glad och frisk som förr i tiden?»

Och då kände hon sig så tillbakastött, så oändligt fattig.

När han så hade lemnat henne, var det en ny tanke, som började vända sig i evig krets-gång i hennes hjärna. Hvarför kunde hon inte försöka att locka honom tillbaka till sig genom att vara munter, öfverdådig, frisk som förr? Ty att han höll på att aflägsna sig från henne, det tog hon numera nästan för gifvet.

Hon gick och tänkte på, huru hon skulle vara glad och uppspelt, huru hon skulle skämta med honom och narra honom att skratta, så att han till sist skulle slå armarne om henne och kalla henne med ett smekord från deras förlofningsstid: »Du lilla ekorre!» Hon gick och tänkte på detta, tills hon fick tårar i ögonen och tyckte så oändligt synd om sig själf. Ty det stod med ens så klart för henne, att det endast skulle vara att spela en roll, då hon ju hela tiden gick med sina tunga tankar — och det var inte spelet utan verkligheten, som skulle kunna draga honom till sig.

Med dessa tankar satt hon äfven nu. Arbetet sjönk ned i hennes knä och hon började räkna öfver huru länge sedan det var som de två tillbrakt en enda timma af dagen, utom måltiderna, tillsammans. Det var bestämdt hela två veckor sedan.

Egentligen var det alls inte underligt, att han fann det uppfriskande att gå ut en stund på aftonen tillsammans med några vänner, då han suttit vid och arbetat strängt hela dagen förut. Men förr hade de två kunnat gå ut tillsammans och roa sig en afton. Det hände nästan aldrig numera. Han blef uppfriskad af att tala med sina manliga kamrater och vänner — men icke med henne — det var bittert att tänka!

Tyst, där kommo de efterlängtnade, välkända stegen genom matsalen in till henne.

Hennes hjärta slog lika våldsamt som när hon brukade igenkänna hans ringning på föräldrahemmets tamburklocka.

Han stannade framför henne. Hon märkte genast att han bar svart bonjour och såg ovanligt bra ut, tydligen i en glad sinnesstämning.

»Anna lilla, jag måste gå ut nu. Dahlgren bjuder på en liten herrsupé i sin ungarlsvåning. Tycker du,» tillade han, då hon ingenting svarade eller ens räckte fram sin hand, »att det blir trist att sitta här ensam, så gå hem till mamma eller hälsa på någon väninna. Jag skulle för resten riktigt gärna ha stannat hemma i kväll, om inte det här kommit.»

»Det är så längesedan du var hemma en afton,» sade hon, men afbröt sig, ty gråten satte sig i halsen.

»Ja, kära barn, jag kan sannerligen inte rå för det,» sade han litet otåligt. »Du kan väl räcka mig handen till adjö, ändå,» tillade han tämligen kort.

Hon beherrskade sig och räckte ut sin hand, men när den kom i hans varma, starka, kände hon en sådan vild lust att hålla honom kvar hos sig. Tänk, om hon skulle locka honom att sända återbud och i stället gå med henne på teatern eller något annat ställe, lika godt hvad!

»Johan,» sade hon litet skyggt, »är det tvunget... jag menar... kan du inte i stället ha något roligt med mig i dag?»

»Jag förstår inte hvad du menar! Du begriper väl, att jag inte kan det,» sade han ovänligt och släppte hennes hand. »Adjö, tag dig nu något för och sitt inte här i mörkret och se ledsen ut!»

Han gick. Hon tyckte det var så synd om sig själf, där hon satt och längtade tillbaka hvart och ett af hans bortdöende steg, tyckte rent af synd om sin stackars lilla hand, som nyss omslutits af den kära, kraftfulla handen, hvars värme ännu dröjde kvar i dess hud.

Med en nervös rörelse reste hon sig och gick bort och tände lampan samt försökte arbeta. Men arbetet sjönk ned i knäet igen och tankarne sväfvade oroligt omkring. Från det närvarande till det förfutna, till soliga somrardagar förr i världen, till hemmet, föräldrarne, syskonen. Allt stod så klart för hennes minne och fick en vemodig glans öfver sig.

Barndomen, sorglös, trots sina barnliga sorger, står så gärna i dylika stunder för vår själs ögon som ett förlorat paradys, vid hvars ingång ängeln med det bart huggande svärdet för alltid posterat sig.

Hon kom ihåg skoltiden, hur hon och systern från staden, där de under terminerna för skolgångens skull voro inackorderade, längtat till landet och hemmet, till roliga böcker, kalk-äkning och lek. Huru, när det kom något paket till dem från hemmet, de kunde stå, system och hon, med tårar i ögonen och trycka de olika sakerna till sina kinder och näsor. Det var en särskild lukt, som följde med de där sakerna hemifrån, och de njöto af att inandas den.

Hon fick med ens en sådan längtan att se

och trycka intill sig något föremål från det gamla hemmet, det tycktes henne som om det skulle kunna tillföra henne en smekning och komma henne att glömma huru ensam hon just nu kände sig.

Hon reste sig upp och såg sig omkring. Alla gamla saker hade så småningom blifvit förvisade från det lilla blänkande nya hemmet — hon fann icke hvad hon sökte.

Med en trött och hjälplös rörelse strök den unga frun håret ur pannan. Hon såg så späd och blek ut, där hon stod. Den lilla gestalten så vek och rörlig.

En glimt kom i de grå ögonen, som syntes ovanligt stora genom de mörka ringar, hvilka på sista tiden börjat lägga sig under dem — hon hade kommit att tänka på något. I nästa stund skyndade hon raskt genom rummen och öppnade dörren till en garderob, där en stor, gammal koffert hade sin plats. Hon läste upp den och lyste med lampan däri.

Det första, hennes blick föll på, var en soffkudde, tillplattad af fitigt begagnande och med korsstygnsbroderiet i silke och ylle aldeles trådsliet.

Många gånger hade hon öppnat locket till den gamla kofferten och fått ögonen på de där urblekta, slitna, mörkröda och skära rosorna i stort format, utan att känna sig berörd däraf.

Nu däremot fylldes hennes ögon af tårar. Så många, många minnen stormade in på henne. Hon såg så tydligt för sig det trefliga, stora rummet i det gamla hemmet, där den där soffkudden förr i tiden tronat på hedersplatsen i stora soffan, ehuru den senare degraderades till schäslongen och mistade sitt skyddande fodral. Hvarje möbel, hvarje småsak stod för henne som om hon innerst i sin hjärna haft en liten detaljerad fotografi af dem alla. Och dock var det nu år sedan de splittrats åt alla håll, när hemmet för alltid upplöstes.

En afton kom särskildt för henne — det var efter sedan föräldrarna flyttat från landet in till staden. Hon hade suttit vid sitt arbete, då hon hörde någon ringa, och strax därpå kom Johan in med stormsteg. Han tog henne i sina armar och halft bar henne bort från hennes rum och lade henne tillbaka mot schäslongen och sköt kudden bakom henne. Hur de hade kyssts den aftonen! Och de hade jollrat som barn och varit så lyckliga.

En och en droppade tårarna ned på den gamla soffkudden.

Hennes ställning på knä med händerna hopknäppta omkring den gamla kudden och ansiktet belyst nedifrån af den på golfvet stående lampan, så att de mörka ringarne under de tårfulla ögonen framträdde än skarpare, gaf något djupt rörande åt hela den lilla gestalten, som såg barnlig och outvecklade ut i sitt hopsjunkna tillstånd.

I detta ögonblick föreföll det henne som om hon hört en ringning. Hon spratt först till, men så tyckte hon sig förstå, att hon bara drömt det. I alla fall kunde det inte vara han och då var det ju henne likgiltigt hvem eller hvad det var. Tjänstflickan kom väl och tog reda på henne, om det var något viktigt.

Hon fortsatte sina drömmier, stirrande ut i luften framför sig.

En egendomlig känsla af magnetisk dragning, som då man känner sig envist betraktad af någon person, som man själf icke ser, kom henne att göra en rörelse, och nu hörde hon äfven ett svagt buller bredvid sig. Hon vände på hufvudet och satte sig med detsamma aldeles ned på golfvet i den djupaste bestörtning — där stod ju Johan ett litet stycke ifrån och betraktade henne. Han hade, tydlig-

gen i afsikt att öfverraska henne, gått så sakta som möjligt öfver det mattbelagda, mörka rummet, sedan han letat efter henne i våningen och slutligen upptäckt ljuset, som strömmade ut från den lilla garderobkorridoren.

Där hade han säkert stått och iakttagit henne en god stund, ty han smålog, i det han frågade:

»Hvad gör min lilla hustru där?»

Hon kände sig så öfverlycklig öfver att ha honom hos sig igen, så, som hon längtat efter honom, att hennes beherrskning öfvergaf henne, och hon midt i ett leende brast ut i våldsam gråt. Och när han föll på knä bredvid henne och smekte henne och talade tröstande till henne, framsnyftade hon en liten våltalig bekännelse om sin tunga stämning och minnena som kommit öfver henne, då hon fann den gamla soffkudden.

Han förstod hennes stämning — det var ju egentligen den — eller rättare tonen i hennes ord: »Är det tvunget? — Kan du inte i stället ha något roligt med mig i dag?», som dragit honom från vänkretsen och de ljusa rummen och fästglädjen hem till hans ensamma, lilla hustru.

Han såg ångerfull på den gamla, lilla soffkudden och klappade den sakta, som om den varit ett lefvande väsen.

»Kära, min lilla vän, har jag varit mycket stygg nu, som lemnat min lilla fru aldeles ensam,» sade han vekt.

Hon smög sig intill honom och hviskade endast i innerlig ton:

»Åh, älskade, hvad det var skönt, att du kom hem!»

»Seså,» sade han raskt, »vet du, nu ska vi företa' oss något riktigt muntert! Det är för sent att gå på teatern nu. Men vet du hvad, det är ett herrligt vinterväder ute med gnistrande snö — vi ta' på oss och gå ut en stund!»

»O, Johan, hvad det skall bli roligt,» bröt hon jublande ut. »Kunna vi inte åka skridsko en stund?»

Han skrattade.

»Hvarför inte! Tag fram dem du, så ska' vi glömma, att vi ä' gammalt' gift folk för i afton.»

Hon var så strålande och röd om kinderna nu och såg så söt och glad ut, att han plötsligt tog henne i famnen, lyfte henne upp och sprang med henne genom rummen — aldeles som han gjort den där aftonen, hon tänkte på, när han nyss ringde.

En stund senare stodo de påklädda och med skridskorna i handen utanför på gatan och gingo framåt med raska, spänstiga steg, glada som — ett par barn, hvilka förlorat vägen till hemmet och återfunnit den.

De hade en mycket treflig afton tillsammans, fastän lilla frun därunder förtrodde sin man en hel hop af de dystra funderingar, hon brukade gå och bära på om dagarne.

Och när de kommo hem, hvilket inträffade tämligen sent på natten, och stannade vid sin egen dörr, lade han armen om hennes lif och sade något om att han inte känt sig så nöjd och tillfreds med en afton på mycket länge som med denna. Hon svarade med att slå armarne om honom och hviska något tämligen omotiveradt, hvilket slutade ungefär så här:

»Jag älskar dig öfver allt på jorden.»

Nästa dag fann en af fru Annas väninnor, som kom på besök, en gammal, rosigt soffkudde upprest mot den nya, eleganta soffans ryggstöd. Hon lade märke till den och förundrade sig öfver, att Anna ville ha den där.

Den var fasligt ful och gammal, tyckte hon.

Men unga frun smålog och kastade en nästan öm blick bort till den.

»Ja, det kan allt hända, men — den får allt vara där nu.»

Och så kunde den gamla soffkudden triumfera öfver både tråpajazzon och den neapolitanska mössan, ty den intog i alla fall riktigt hedersplatsen. Men det var den också van vid.

Liten efterskörd

från svenska skaldinnors blomparter.

För Idun af *Birger Schöldström*.

4.

Sånger i månestrålar.

Generalen greve Hampus Mörner — den ryktbare »Hampus husar», det redligaste hjärta, den tappreste arm, den kvickaste tunga och den störste galenpanna på sin tid i svenska armén — hade en syster, *Charlotte Mörner* — född 1760 på Gäfvotorp; i sin ungdom hoffröken vid Gustaf III:s hof; gift med en baron A. Gyllenkrook på Svenstorp, men skild från honom och omgift med den bekante krigspresidenten, baron Bror Cederström; död i hög ålder i Vexjö — hvilken skildrat sin broder i mycket lik: godhjärtad, frikostig, orädd, musikalisk, vitter, konstnärligt anlagd, humoristisk samt ej så litet excentrisk.

En berömd svensk författare* har om henne efterlemnadt en liflig skildring. Hon var — sade han — en af de få, som i Gustaf IV Adolfs tid hade en vitter societet omkring sig. Krigsrådet Åhlström, den kände tonsättaren, förklarade henne vara denna tids fru Nordenflycht, kring hvilken företrädesvis musici och skaldar gärna samlades, och där de af Åhlström utgifna »sångstycken» först utfördes och gillades, innan de från nottrycket utgäfvos. Det var hos Charlotte Mörner, som Åhlströms fru, krigsrådinnan, sammanträffade med fru Lenngren och sade, då hon ej blef gratulerad till sin upphöjelse i titulaturen (mannen hade i dagarne utnämnts till krigsråd): »jag har inte råkat svägerskan, se'n jag kom i mitt nya stånd», då fru Lenngren med en naiv tillgjord enfaldighet inföll: »kors, hvar har svägerskan det?» Det var något af fru Stael i Charlotte Mörner, ehuru hon ej fått den undervisning i sin ungdom, att hon kunnat blifva en författarinna ex professo. Hon skref dock med lätthet sitt modersmål i både bunden och obunden stil och hade nästan passion för Sveriges vitterhet. Sin ungdoms bästa skaldar kunde hon ur minnet, åtminstone det bästa af dem, och stapplade minnet, så improviserade hon helt enkelt och obemärkt en öfvergång till ett säkrare hägkommet ställe. Men hon hade ej stelnat i sin ungdomssångs former, utan hörde med synnerlig glädje nya tonarter af ett nytt sångarsläkte. Därjämte älskade hon Sveriges historia med mycken eld och visste däri mycket, dömd med urskilning och lade ofta i själfva uttrycket något originelt. Det humoristiska var hos henne, liksom hos brodern Hampus, det öfverlägsnaste och visade således, då hon talade i historien, ett märkligt inflytande. Man kom — säger Wieselgren — ofta att tänka på Ehrensvärds bekanta ritningar. Själve den allvarlige artisten Johan Holmbergsson omtalade för Wieselgren, att han vid en supé en gång blef oförmögen att tömma sitt ölostglas utaf

* P. Wieselgren.

det löje grevinnan Mörners beskrifning af lo-
karne i en viss biskoplig peruk väckte hos ho-
nom. I den rodnad, hennes djärfva infall
kunde någon gång väcka, låg dock ej — »åtmin-
stone då jag hörde det», säger Wieselgren —
något osedligt. Hon tvärtom besvarade sig,
när hon tyckte, att någon bröt mot den vörd-
nad, de gamle erkände sig skyldiga ungdom.
Hon hade äfven stor förmåga att teckna; äfven
här framstack oftast det löjlga. Här visar
sig ett släktycke med hennes brorson, den be-
römde målaren och tecknaren Hjalmar Mörner.
Wieselgren berättar vidare, huru det var som
12-årig gosse han kom att första gången göra
grevinnan Charlotte Mörner-Cederströms be-
kantskap. Jämte en sin väninna, en lagmanska
Leander, brukade hon ofta besöka Vexjö skola, un-
der det undervisningstimmarne i historia pågingo.
Den unge Pehr fick en dag en fråga, om hvad
som vore att säga om Karl XII, och lemnade
därpå ett längre svar, hvilket så frapperade
grevinnan Cederström, att hon strax efter-
hörde gossens namn och födelseort, och när
denna senare händelsevis var hennes egen hem-
ort, ökades hennes glädje, och hon erbjöd gos-
sen hjälp under hans studietid i Vexjö; detta
erbjudande behöfdes ej, utan afslogs tacksam-
ligen, men togs tolf år därefter i anspråk för
en annan fattig yngling,* som i Vexjö gjorde
sina förberedande studier, och accepterades
också af den välvilliga grevinnan. Hon fick
en gång se tryckt ett poem, sin författares,
en nyss blifven magisters, första försök, och
den gamla krigspräsidentens kan skref strax till ho-
nom ett tacksägelsebref på vers. Hon trufdes
bäst bland snillen, konstnärer och vetenskaps-
män: »Det är Guds verkliga adel», sade den
högborna grevinnan, och hon öfverflyttade
denna åsikt om konstens och vetenskapens id-
kare på sina barn.* Kort före sin död be-
gärde hon ljus in i rummet, men då man
sade henne, att det ju vore dag, suckade hon:
»mitt eget ljus har slocknat» och uppgaf
andan.

Hennes sånger ha aldrig samlats och af
trycket utgifvits, men flere af dem banade sig
under hennes lifstid väg till folket, s. t. ex.
hennes i de flesta landsorter då allmänt sjungna
(hon har själf satt melodien till den melanko-
liska utgitelsen);

Välkommen, o måne, min äldrige vän,
du ende, som delar min smärta.
Du sjunker i molnen så lysar igen
lik hoppet i uslingens hjärta.

Du lysar i mörkret min ensliga gång
bland grifter, som höljt mina vänner,
du blickar så ömt vil min sorgliga sång
och tyckes förstå, hvad jag känner.

Af himlen förskjutet, från människor skild,
då nöden i plågor sig vrider,
du flyter ur molnen så ljudig och mild
att trösta den usle, som lider.

I grafven din anblick jag mera ej får,
ty mörkret blott herskar därinne.
Så lys då den vännen, som sorgsen där står
och skänker en tår åt mitt minne.

Ännu ett prof af Charlotte Mörners skald-
skap må anföras, hemtadt ur en handskrift i

** Det var Karl Magnus Ekbohrn, sedan fil. dr
och på sin tid mycket bekant poet och publicist,
död för omkr. 20 år sedan såsom tullinspektör vid
Blockhusudden.

*** En af hennes söner var öfverstekammarjun-
karen Axel Gyllenkrook, på sin tid känd som fram-
stående zoolog, mecenat och filantrop. Bl. a. anlade
han, 1857, det bekanta räddningsinstitutet vid Råby
för vanvårdade barn.

kongl. bibliotekets samlingar. År 1811 hade
det s. k. bondeupproret i Skåne utbrutit, och
man vet, att det var chefen för Mörnerska hu-
sarerna, som fick den sorgliga plikten att vid
Klägerup låta hugga in bland den förvillade,
förgäfvos till skingring befallda bondhoppen —
det bittraste ögonblicket i den redlige Hampus
husars lefnad. Vid regementet red då som
kornett en hans unge systerson, Th. Gyllen-
krook, och till honom skref nu modern ett
litet poem, som i all sin korthet, all sin en-
kelhet, så rörande tolkar den sorg, som vid
denna tid gripit ett svenskt kvinnohjärta:

Det var ej tungt, det hvässta, skarpa stålet,
som blixtrade uti din unga hand,
då du fick skynda till det stora målet
att strida för ett älskadt fosterland.

Men, ve! den stund, då *nu* trumpeteten skallat!
— Medborgare! hvi blef det emot er? —
Nödvändigheten våra vapen kallat;
må tårar droppa på din sabel ner...

* * *

Det är väl icke många af dem, som behaga
dröja vid dessa rader, hvilka ej någon gång i
sitt lif hört sjungas, — till en af dessa ton-
gångar, som af den »musikaliska» fäkunnighe-
ten kallas: »slagångor», men af den verkligt
musikaliskt bildade igenkänns som genljud ur
folkhjärtat — själf gnolat eller åtminstone läst:

När månen vandrar på himlen blå
och tittar in genom rutan,
då tänker jag understundom så
och knäpper sakt på lutan:
hvad du är lycklig, du måne klara,
som får så högt öfver jorden fara
och blott se på!

Väl ser du dårskaper utan tal,
det vill jag nog hålla troligt:
båd' älskande, som förgås af kval,
och älskande, som ha roligt;
väl ser du tåren, från ögat rinner,
men sorgen aldrig upp till dig hinner —
det är för högt.

O, kära måne, tag mig till dig
från denna världen så trånga!
Här skulle visst ingen sakna mig,
ty såna ha de så många.
Jag längtar till dig upp i det höga:
där skall väl en gång mitt trötta öga
ej gråta mer.

Om författarinnan till detta väl fyra gene-
rationer kära barndomsminne vet jag blott, att
hon hette *Kristina Lagerlöf* och skref visan i
sin ungdom till en gammal folkmelodi, som
sjöngs i Värmland i slutet af 1700-talet, samt
att hon 1855 i en ålder af 68 år afled å Bo-
fors' bruk i Karlsskoga bergslag. Hon hörde
till samma släkt som den unga författarinna,
hvilken i våra dagar genom Idun blifvit så
bekant.

Kanske får man se måne klaras skaldinna
skymta fram bland de gamla vermlandsgestal-
terna, när Gösta Berlings saga en gång före-
ligger fullbordad.

Kvinnorna leda oss; låt oss söka att göra
dem fullkomliga; ju mera insikt de få, desto
mera upplysta skola de blifva. På kvinnor-
nas själsodling beror människens visdom.

R. B. Sheridan.

Hvad är barndomen annat än en tid af
lyckliga illusioner?

S. Smith.

Våra vänner.

För Idun af

Helena Nyblom.

(Forts.)

Hlla de vänner, som äro oss sympatiska, ha
något af den medfödda begåfning i en eller
annan riktning, som gör att vi kunna glömma
eller förlåta deras fel. Men däri ligger också
en frestelse — den att icke bry sig om de-
ras fel, att förlåta och beständigt förlåta, till
dess vi slutligen riktigt till grunden ha för-
stört en sådan sympatisk vän med vår blinda
hängifvenhet. Det är dock en trygg och god
känsla att ha en vän med karaktär! Men
jag kan icke välja en till vän, *endast* därför
att han har karaktär; är sympatien icke med,
så blir det en kylig vänskap, en af dem som
jag en gång hörde benämnas med den kvicka
titeln: »ett resonnemangsparti».

Att veta att en vän är att lita på är en
härlig sak, att veta att han kan tåga, vänta,
förlåta är styrkande för ens lif. En vän med
karaktär är som oftast en vän, som ger, en
sympatisk vän är ofta en vän, som fordrar.
Nu beror det på, hvad man tycker mest om
— att ge eller att få.

Lyckligast är det, när båda delarna äro för-
enade; när man icke vet, hvem som ger och
hvem som får. Den som har något andligt
eller lekamligt godt, delar med den andre, lik-
giltigt från hvilken af parterna det kommer.
Lyckan ligger just i att *delas*.

En vän måste kunna tro på mig... Ofta,
ack, allt för ofta tvingar lifvet en att skiljas
från en kär vän. Haf och land och, hvad
värre är, många människor gå emellan.
Det kan bäras många bud, sägas många ord,
som för evigt skulle kunna förspilla min väns
vänskap för mig, om han trodde därpå. Det
beror på, hur mycket han från början har trott
på mig, på mitt verkliga och innersta väsen.

En verklig tro står så oberörd af allt för-
tal som en klippa i hafvet, när böljorna spruta
och hoppa omkring den med larm och dån.
De kunna aldrig tränga in i den, de kastas
alltid tillbaka.

Men står denne vän mig nära, och ser och vet
han, att jag är på väg att göra något orätt,
då kan han icke bära det, icke tåga därmed.
Han beklagar sig icke för andra, han talar
till mig själf, och den som talar i kärlek kan
säga märkvärdigt svåra saker, utan att sår.
Han förstår mig så väl, att han till och med
förstår, *hvarför* jag vill bära mig dumt och
orätt åt. Han ser kanske däri, liksom alla
som se djupt, att det dåliga i mig just är ett
slags öfverdrift af något godt han håller af.
Han hvarken hatar eller föraktar mig därför.

Det finnes icke mycket på en gång så starkt
och mildt som det tag hvarmed en god vän
griper en i armen och säger: »Betänk dig!
Gör inte detta!»

Att en vän icke öfverger en i olyckan, följer
nästan af sig själf. De människor, som hålla
af en, därför att man är rik, förnäm eller har
andra fördelar att bjuda på, förtjäna icke ens
namnet af ens vänner.

De äro som vännerna till soldaten i H. C.
Andersens saga: »Elddonet», — de kommo
till honom och tyckte så mycket om honom,
då han hade mycket pengar, men öfvergåfvos
honom alldeles, då han flyttade upp på vin-
den... »det var så många trappor.»

Inga trappor i världen skola kunna hindra
en god vän att komma till en, och ingenting
skall öfver hufvud hindra honom, om man verk-

ligen behöfde hans hjälp. Det är ett sannt ord, att man alltid får tid till hvad man har lust till, och i kärleksaffärer ser man bäst hvilka omöjligheter människorna göra möjliga för att nå sin längtans mål.

Men en vän i den meningen är icke lätt att finna. De flesta ha någon eller några eller något, som hindrar dem, när det gäller att tjäna en vän, och allra mest när det gäller att, som engelsmännen säga: »Pay with ones person». (Betala med sin egen person.)

En hvar känner nog exempel på, att rika människor, ja, till och med mindre förmögna ädelmodigt och beredvilligt ha delat med vänner, som voro mindre lyckligt lottade. Vålgörenheten i alla former är gudskelof icke en ovanlig dygd. Det vare långt från mig att nedsätta ett sådant bevis på vänskap, där den, som har mycket eller mera, delar med den, som intet har. Alla människor behöfva sina pengar, och till och med de rikaste göra en uppoffring vid att skilja sig från dem. Men det finns andra saker, som sätta vänskapen på hårdare prof. Hur många finnas, som kunna uppoffra ett nöje, lemna eller afbryta ett arbete för att hjälpa en vän?

Hur många skulle kunna vaka en natt med en, när det gäller sjukdom eller död? Och hvilken vän kunde, om det gällde ett offentligt uttalande om något man har sagt eller gjort, ha mod att motsäga sitt parti, att riskera att stå ensam, om än blott för en dag, för att försvara eller förklara en?

Jag tror, att hvar och en af oss kan räkna de gånger en vän på ett sådant sätt har gjort en uppoffring för oss, gifvit sin tid, sitt arbete, sin bekvämlighet, satt sin fördel eller popularitet på spel för vår skull.

En vän i sorgen är en stor hjälp. — Man skall icke begära för mycket. Ett besök, ett vänligt ord, ja, endast en vänlig blick kan vara välgärning för ett lidande hjärta. Jag erinrar mig som ett oförgätligt minne ett uttryck hos en person, som tyst tryckte min hand till tecken på deltagande i en stor sorg jag hade haft.

Den sanna värme detta ansikte uttryckte gjorde mig mera godt, än ord kunna säga. Jag kände endast litet denna människa, men hon måste ha varit min vän.

Också har jag tyckt mig erfara, att sorgen visar mer än något annat, att det bland människor finns en hel del medkänsla för andras sorg.

Ens sanna vänner glömma en icke i sorgen. Till och med de tystaste och kyligaste kunna då gifva bevis på, att de hålla mera af en, än man hade anat. Också har jag sett, hur vänners ömma deltagande kan bära en stor sorg, som böljor bära en båt öfver ett grund, tills den åter kan flyta på djupt vatten. En verklig vän sviker icke i motgången. Han kan icke hårda ut att se sin vän lida. — Men något som han ofta icke heller kan tåla att se, är att en vän har — framgång.

Det är icke blott i motgången, det är kanske mest i medgången man skall känna sina bästa vänner. Om man är sjuk, fattig, glömd och olycklig, rörs lätt en väns hjärta att komma till en. (Det är blott de allra simplaste människor, som försvinna från sina vänner, när nöden kommer.)

Är man nära att drunkna, finns det gärna någon, som vill vara nog ädelmodig att draga upp en. Men går det godt för en, har man för omvexlings skull medgång, icke just pengar och öfverflöd att bjuda på, men sympati, uppfattning, kanske till och med bifallsyttrin-

gar omkring sig, — ja, räkna då de vänner, som komma!

Det finns ett franskt ordspråk, som säger: »I den medgång vi ha finns det alltid någonting, som grämer våra bästa vänner.»

Det är ett bittert ord, men det har nog sin sanning, om man bara vill borttaga ordet: »bästa». Våra »bästa vänner» — eller vår vän — ty det finns icke många, som kunna räkna dem i pluralis, — är naturligtvis alltid den, som först och varmest af alla skall glädja sig öfver vår medgång, finna den välförtjänt och berättigad, därför att han känner det bästa i oss och förstår det.

Men de vanliga så kallade vännerna äro afgjort de, som mest af alla vilja kritisera oss, vilja finna det svårast att erkänna någon som helst anledning till vår lycka och icke kunna få det öfver sina läppar att säga en ett vänligt ord i en sådan stund. De påminna en tyvärr allt för ofta om hönans anmärkning i Andersen's: »Den fula ankungen»... »Vi säga dig obehagligheter; därpå skall man känna sina sanna vänner!» Vid sådana tillfällen, då man har lyckats, är det alldeles märkvärdigt, hur dyrbart hvarje uppmuntrande ord förefaller våra vänner. Man skulle kunna tro, att hvarje ord kostade en dukat, så svårt har man att komma fram därmed. Orsaken därtill har jag aldrig kunnat riktigt förstå. Man skulle väl icke kunna finna den däri, att hvad som hos oss eller i vårt arbete kan behaga obekanta, just *det* behagar icke våra vänner. Jag tror icke, att det är orsaken. Tigger man om deras vänlighet, önskar man direkt deras dom, skall det ofta visa sig, att de verkligen, fastän högst ogärna, måste erkänna, att vi denna gång lyckats, att kanske både vi själfva och vårt arbete kan ha ett visst värde.

Icke heller kan man antaga, att denna ytterliga reservation kommer af ett ömt bekymmer för vårt andliga väl, en förskräckelse för att göra oss fäfänga, skrytsamma, — med andra ord »skämma bort» oss. »Våra vänner» veta nog, att gamla förståndiga människor icke taga någon skada af en vänlig uppmuntran eller uppriktig lyckönskan.

Jag vill icke ens *tänka*, att det skulle vara afund. Det skulle vara för simpelt.

(Forts.)

Teater och musik.

Kungl. operan öppnade i lördags åter sina portar med en repris af Gounods »Faust». På söndagen gafs den populära »Konung för en dag» samt i måndags »Regementets dotter» och baletten »Undina». Repertoaren är för öfrigt med hänsyn till det större antal resande, som vid denna tid plägar besöka hufvudstaden, uppgjord med berömvärd omvexling.

Flere nya operor komma att under det nu ingångna spelåret upptagas.

Kungl. Dramatiska teatern gifver om torsdag sin första föreställning för säsongen, då skådespelet »Ära» uppföres. På fredag gifves lustspelet »Ett lysande parti».

Personalen blir i det närmaste oförändradt densamma som förra säsongen, förstärkt med följande nyengagerade: fru Anna Sternvall, fröken Lotten Seelig samt hrr Mauritz Gründer och Georg Törnqvist.

Vasateatern började i går sina förberedande arbeten för säsongen med att kollationera »Adam och Eva», lustspel i 4 akter, bearbetning af Harald Molander.

Vid pensionen.

Skildringar för Idun

af

Channáh.

Madame de Lassarre sköt bort sin tömda chokoladkopp, klämde fast binockeln och började därpå efter ett lätt »pardon» att öppna och genomläsa sina nyss med morgonposten anlända bref, medan vi, hennes 6 pensionärer, fortfarande hängäfvos åt frukostbordets njutningar. Madame var ett ståtligt fruntimmer med väl bildadt, vackert ansikte, som föga bar spår af årens framfart. Hon var till börden fransyska, hennes man hade varit officer, men stupat i kriget, hvarefter hans maka öfvergifvit sina faders jord och afflyttat till Schweiz, där hon öppnade en pension, mer för att tillfredsställa ett verksamhetsälskande och lifligt sinne än för ekonomisk vinnings skull, något som icke nog högt kan värderas, när det gäller att uppehålla sig för längre tid i främmande land. Däraf följde äfven, dels att madame endast emottog ett begränsadt antal pensionärer, 6 högst 8, hvarigenom något af familjelif var möjligt, i motsats till en del andra anstalter med sina ända till 20, ja 30 unga damer, där begreppet om utrymme är nästan lika tänbart som förfrågningarna om plats, dels att madames skara var utvald, d. v. s. ingen intogs utan noggranna personliga meddelanden, hvarigenom pensionen stod i mycket godt rykte och platserna voro synnerligen eftersökta af folk från åtskilliga jordens länder. Här satt Englands representanter, två unga missar Brook, systrar, tvillingssystrar tror jag till och med, litet fränkiga, ljusa, tämligen obetydliga, men med af kroppsöfningar härdade lemmar innanför den lediga grå linnedräkten. Ytan var tämligen intresselös, men man kom snart underfund med, att inom båda fanns en energi, en uthållighet, något af »go a head» som förde dem rakt till målet, hvilket det nu gällde, en i molnen försvinnande bergstopp, ett mognadt beslut eller något annat. De vistades mest för sig själfva, med ingen af oss andra stodo de på vänskaplig fot, med ryskan nästan på fiendtlig, åtminstone försummade hon sällan något tillfälle att reta dem till vrede, något som roade den lilla, tjocka tyskan, fröken v. Rathen, alldeles ofantligt. Hon utgjorde, efter egen tanke, det förnäma elementet i pensionen. Hon hade en onkel, högt uppstigen på årens steg, beklädande någon framskjuten plats i det tyska kejsarriket, hennes föräldrar tjänstgjorde vid ett af de tyska furstehoven, själf var hon trolofvad med en ung militär, »min kusin kavallerilöjtnanten», hvilken hela pensionen kände genom allt, som den lilla medelsamma tyskan beredvilligt berättade om sina familjeförhållanden. Hon skulle nu under ett års tid bilda sig i pensionen, för att därefter föras ut i världen, presenteras vid hovet, gifva sig med kusinen, en gång i framtiden intaga moderns plats bakom furstinnans stol och lefva lycklig och nöjd till sin död.

Sonja Petrowska, ryskan, kunde aldrig förlika sig med detta långa lifsprogram, och därom utkämpades mängen het strid dem emellan. »Att gå», sade ryskan, »hela sitt lif på en slät väg, som andra banat för en, att veta sig gift om ett år, om tio år vara uppsasserska åt en liten furstinna», här rodnade tyskan af vrede öfver titeln, »och så låta lifsdagarne löpa, utan att själf taga ett själfständigt steg.» Nej, det var tysk kalkborgerlighet, bättre då att vara fri, fri som fogeln i luften.

»Som första bästa skjuter vingen af», invände tyskan.

»Nej, som lyfter den så högt, att lifvets småaktighet ej når honom.»

Ja, ryskan var verkligen fri! Långt in i det ryska riket sträckte sig milslånga jordvidder, som voro hennes, alltsedan den dag hennes fader, den unge fursten, från en jakt bars hem, lemlästad och döende. Makan med den lilla Sonja sökte sig väg till Frankrike, moderns hemland. Hon gifte snart om sig, och Sonja dref därefter som en redlös farkost på oceanens vågor. Än i moderns hem bland gäster och främlingar, än gömd och glömd för månader i pensioner och kloster, så ihågkommen och befunnen vara något att briljera med, något för en mor att visa, indragen i sällskapslifvet, innan hon ännu trampat ut barnskorna, bortskämd, frad, smickrad, brådmogen och mätt till döds af ett jäktande sällskapslif, innan ännu hennes jämnåriga införts däri.

Så en dag märker hennes mor, att dottern börjar tränga henne själf i skuggan. För första gången på mycket, mycket länge andades Sonja ut vid förslaget att för någon tid draga sig tillbaka till någon schweitsisk pension för att hvila ut.

»Hon kom», sade madame de Lassarre, »som en vingskjuten liten fogel, som tarfvade vård och omsorg, en fogel, som ett nervretande sällskapslif jagat för tidigt ur barndomens, ur ungdomens förtrollande land.»

Ingen ser så skarpt som ett barn. Sonjas skarpa ögon hade trängt bakom mängen mänsklig förlåt, och lifvet hade lärt henne, hur ganska ofta de utsökt vänliga orden stamma från ett hjärta, uppfyllt af agg; och så hade hon vant sig att bära sina bästa känslor inom sig själf, tills alla trodde, och hon själf nästan med, att hon var lika kall och intresselös, som hon såg ut. Hennes skarpa tunga tyckte om att utdela hugg, och, undantagandes en enda, gick ingen, knappt en gång madame själf, fri därifrån. Denna enda var dottern till en italiensk sångare, som sett mycket goda dagar, under hvilka han äfven en gång sjungit sig in i madames hjärta, så att hon sedermera gjorde ett undantag och upplät sin pension för hans dotter, en stor ära, då, som hon sade, den eljes var noga stängd för personer ur denna sfer.

Hans glanstid hade emellertid utgått, när hans ömt älskade maka togs ifrån honom af allherrska-rens döden.

»Jag sörjde», sade han en gång, då han besökte sin lilla ros, »jag sörjde så, att jag icke kunde sjunga, och när slutligen nöden tvang mig därtill, hade jag förlorat mina bästa toner.»

Därefter gick det ett steg tillbaka, han sjöng för en mindre kritisk publik för att kunna lefva och kunna underhålla sin dotter i pensionen, ty hon skulle få en god uppfostran, och den höga, friska bergsluften var så välgörande för hennes lungor.

Marina, eller sankta Marina, som hon kallades i pensionen, återgådde frostat den varma kärleken på sitt tysta, stilla vis. Hon var vår lilla sångfogel och den fridens engel, som mängen gång, när oväder hotade mellan de stridförande makterna, afväpnade ordkämparne genom sina milda ord eller klara toner.

Den sista slutligen af oss pensionärer var jag själf, den enda representanten för de nordliga landen. Jag intog hedersplatsen vid madames sida och hade äran servera henne vid bordet. Med ryskan stod jag på tämligen god fot. Visserligen hade hon förklarar, att nationalhatet var outplånligt på många generationer, men jag åtnjöt icke dess mindre hennes bevägenhet, och fick därigenom mer än de öfriga en inblick i hennes karaktär.

»Det var eget», sade madame plötsligt och såg upp från ett bref, »lady Threaton, vår nya pensionär, underrättar häri om sin ankomst i kväll och säger hela tiden »jag» och »mig». Hon måtte väl hafva något resförlöje eller åtminstone en kammarjungfru med sig.»

»Det låter verkligen eget», sade misserna Brook. »Tänk, jag trodde hon var fullväxt», invände furstinnan, »jag trodde icke, att madame tog emot späda barn i pensionen.»

»Fullväxt är hon naturligtvis; jag vet icke jag sagt annat.»

»Ja, då måtte hon väl kunna reda sig ensam.»

»För er ryska kvinnor går naturligtvis allt an, men för en annan.»

»Ja, vi engelskor, åtminstone de bättre, göra det ej.»

»Då hör lady Threaton troligen till de sämre, hvilket förefaller litet eget, så god, gammal klang som det namnet har.»

»Har haft, ja», replikerade genast miss Marthe Brook, »den nuvarande herrn tror jag ej man hör stordåd om.»

»Skulle jag ett ögonblick få tillfälle att yttra, hvad jag vet om familjen», sade madame, ej utan en liten spets i talet, »så är det, att gamle lord Threaton till Threatonhill vid fyllda sextio år gifte om sig med en ung dam från ett annat land, och att han flackat världen rundt med henne i flere år och betett sig som en narr som alla andra nygifta gamla gubbar och låtit sin fru strö guld omkring sig, som om hon haft ett haf att ösa ur; och nu är herrskapet på väg hem till det gamla stamgodset, som då blir för trängt för den unga lady Threaton och dottern i förra giftet lady Cecilia, som då i sin tur lyfter vingarne och kommer hit. Och det är nu mindre underligt, ty styfmor och styfdotter ha nu en gång för alla litet svårt att rymmas under samma tak. Men att hon kommer ensam, det är det egna i saken och obehagligt i högsta grad för mig, då den sista

delen af resan är så högst besvärlig för ett ensamt fruntimmer under denna årstid och verkar mycket nedslående, så att hela omgifningen får ett bedröfligt utseende.»

Madame var riktigt upprörd, det var tydligt, att den nya pensionären stött mycket högt i hennes tankar, men nu genom detta, att anlända ensam, var på väg utför det sluttande planet.

»Om någon härifrån kunde möta henne vid stationen och hjälpa henne ombord på ångbåten, så vore väl saken lätt hjälpt.»

Det var sankta Marina, som kom fram med detta förslag. Därefter kröp hon ihop, som en den där vill göra sig osynlig; det var tydligt, att hon själf icke ville vara denna någon. Men madame klarnade upp.

»Det var ett godt förslag, det vore en artighet å vår sida, som skulle slå an. Själf kan jag dock verkligen icke gärna fara, det vore för uppmärksamt, men jag är säker på, att någon af damerna med nöje vill göra sin nya kamrat denna lilla tjänst.»

Ingen af oss tycktes dock vara lysten efter detta nöje, ingen anmälde sig.

Madame såg sig omkring, hennes blick stannade vid Sonja.

»Ni furstinna, som är så van vid resor, kanske ni vill vara god och möta lady.»

Sonja lät armen med tekoppen sjunka.

»Möta en engelska!» utropade hon med ett så förskräckt tonfall, som om madame hade föreslagit henne att emottaga och ställa till rätta för en vagnslast vildninnor eller dylikt, »en engelska, ne-*ej*.»

Hon drack en klunk te för att hemta krafter efter ett så rysligt förslag, och, kikande öfver koppens kant, hade hon nöjet se, att hugget träffat, ty båda misserna Brook tuggade nervöst och hade stark färg på kinderna.

Fräulein var upptagen hela förmiddagen, ty hon skulle lära sig en ny grönsaksinläggning i köket hos Katharine, misserna skakade energiskt på huvudena, och slutligen måste jag erbjuda mig.

Klockan 12 gick jag om bord på ångbåten. Den ruskade som en kaffebrännare, så att färden var icke synnerligen behaglig. När jag kom fram, gick jag till stationen och tillbragte där hela vänttiden i sällskap med en ung, blond amerikan, som berättade mig hela sitt lifs historia, sin fars och sin mors och troligen hade börjat med farfars och morfars också, om ej taget hade signalerat. Vi störtade ut. Han skulle möta sin fäst-mö och svärfar, och där stodo vi sida vid sida på perrongen och granskade sällskapet. En brokig skara störtade ut ur kupéerna. Ett virrvarr af personager, kappsäckar och rockar, en språkförbistring af tyska, franska och engelska, och — där, där måste hon vara, min dam, så måste en riktigt fin, genomfin engelsk earls dotter se ut.

Hon kom från kupéen med samma lugn, som om hon träd ut ur sin egen förstugdörr, och resväskan och filtremmen gjorde det angenäma, solida intryck, som en noggrann, med smak utbildad persons effekter alltid göra.

Jag tilltalade henne på engelska, då jag var svenska och icke bättre beherskade de andra lefvande språken. Då jag nämde min nationalitet, såg jag till min förvåning, att hon ett ögonblick betraktade mig forskande, liksom obehagligt berörd, men sade genast: »Jag är icke helt och hållet främmande för ert modersmål, men jag talar det ej.»

Huruvida af oförmåga eller ovilja sade hon ej, men något, jag vet icke hvad, stämde mig för det senare.

Emellertid läto vi bära lady Threatons effekter till hamnen och gingo in på restaurationen för att äta middag. Timmarna förflöto mycket angenämt och trots skymningen och ett intensivt regn gick hemfärden i »kaffebrännaren» ganska snabt.

Vid hemkomsten, kl. half 11 tog madame emot oss och vi superade på tre man hand. Misserna Brooke voro på tefest för hinduerna, och de öfriga hade gått till sängs.

»Furstinnan också?»

»Ja, furstinnan Sonja sade åtminstone så.»

Det var naturligtvis endast ett påhitt af henne. Hon lade sig i regel aldrig före half tolf. Hon var den sista som bröt laget i vanliga fall, och jag insåg tydligt, att hennes tidiga reträtt i dag var följden af något som passerat under dagens lopp.

Min förmodan besannades också. När jag gick upp till mitt rum och passerade hennes dörr, hörde jag mitt namn ropas, hvarför jag steg in.

Furstinnan, klädd i en mjuk morgonrock, half-låg synnerligen bekvämt i en mjuk stol med fötterna på en pall och cigarrett i munnen, en afskyvärd vana, som hon höll mycket på. Vid mitt

inträde vände hon litet på hufvudet med en nick.

»Sätt er, om ni her lust.» Jag förblef stående och såg på cigarretten. Hon skrattade en smula och kastade in den i kaminen.

»Ni är dum vis-à-vis det här rökverket, men jag gör er till viljes, kan ni nu sitta ned lugnt?»

Därefter följde ett långt frågande. »N-å-å, har ni fört hem rätt människa?»

»Ja, det vill jag hoppas.»

(Forts.)

Från Iduns läsekrets.

Ännu engång »frureformen».

Till fröken »obetitlad».

Id genomläsningen af er genialiska uppsats i Idun kom det för mig så många frågor, som jag skulle vilja ställa under ert kloka omdöme. Min första tanke var: manne ej den där lilla fröken i hoppets kikare ser ett litet, i fjärran skymtande perspektiv af ett — »ska» eller »inna»?!

Mig tyckes annars, att ni från opartisk synpunkt genast skulle inse det oberättigade däri — för att ej säga det löjliga — att husfrun så att säga klyfver mannens själfvärfvade titel, hvartill hon ingen rättighet eger eller anledning finnes.

»Grefvinnan Anderson» har dock genom arf fått sin titel, och om hon och mannen ega tillräcklig fäfänga att efter vigseln behålla den tomheten, så är det deras rättighet. Men hur kan t. ex. doktors fru åberopa sig på belöning för manns tioåriga studier, hvad har hon gjort vid dem, hur kan hon bli doktorinna, för det att mannen kämpat sig genom sina examina; ty dessa äro icke ärfda.

Hvad känner lagmanskan till lagen? Hvad nytta gör borgmästarinnan i staden? Tycker ni att räntmästarinnan låter vackert eller är något att känna sig »stolt och hedrad» af? Jag trodde, att de känslorna endast kommo af människovärdet hos båda parterna.

Brakar ni också säga fru ingenjörskan, fru brukspatronessan, fru häradshöfdingskan; om icke — hvarför icke?

Borde mannen till exempelvis doktor Ellen Friis kallas doktor. därför att hon, med rättighet, bär den titeln? Eller skulle icke doktor Karolina Viderströms man kunna känna sig »hedrad och stolt» öfver sin äkta hälft, utan att hon lånar honom en bit af sin titel? När ett sådant ungt par skall skicka ut en bjudning, böra de då säga: »Doktorerna anhålla att få se herrskapet...» eller »Herrn och doktorn ber att...»

Men ni säger icke ett ord om ordnar! Bör ej mannen för konsekvensens skull äfven af dem dela med sig till frun? På kafferep kunde hon ensam få ståta med dem, och vid högtidliga tillfällen kunna de ju bära grannlåten hvar sin stund. Så vida rikedomen därpå ej vore så stor, att den räckte till för båda och bärhjälpl nästan kunde vara behöflig.

Och »jungfruarna» sedan, som ni så vänligt vill glädja med herrskapets titlar! Manne det ändå icke vore bättre att äfven från dem plocka bort litet fäfänga och upplysa dem om rätta innebörden af slika darskaper. Låta dem i stället säga ni och heta ni? Tjänstfolk och herrskap i Norge och Danmark liksom i den öfriga civiliserade världen må alls icke illa af det språkbruket.

Mätte ni nu skonsamt bedöma den frågvisa Märta B.

Innehållsförteckning:

Zelia Trebelli. (Med porträtt.) Af Gustaf Gullberg. — Messias; dikt af August Toll. — Lifsmål; af A. L. B. — Den gamla soffkudden; skiss af Amy B. — Liten efterskörd från svenska skaldinnors blomparter. För Idun af Birger Schöldström. 4: Sånger i månestrålar. — Våra vänner. För Idun af Helena Nyblom. (Forts.) — Teater och musik. — Vid pensionen. Skildringar för Idun af Channah. — Från Iduns läsekrets.

Förlofnings- och vigselringar

ständigt lager hos

Juvelerar HALLBERG Stockholm.

Order från landsorten expedieras omgående.

Perlhalsband,

gammalt guld, silver och juveler uppköpas konstant eller tagas i utbyte mot moderna arbeten.

Om gamla saker insändas från landsorten, sändes likvid på omgående.

Juvelerar HALLBERG Stockholm.